

Wijziging Drinkwaterregeling

Hoofdlijnenverslag van de internetconsultatie

Openbare internetconsultatie van 24 april tot en met 29 mei 2019

Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bereidt een wijziging van de Drinkwaterregeling voor. Goed en veilig drinkwater is een eerste levensbehoefte, en essentieel voor de volksgezondheid. Deze wijziging heeft als doel om nieuwe en nog onbekende chemische stoffen ('opkomende stoffen') in het oppervlaktewater efficiënter aan te pakken. Het beschermingsniveau blijft daarbij gelijk.

Doel van de wijziging:

Goed en veilig drinkwater is niet vanzelfsprekend. In een klein land als het onze staat de kwaliteit van grondwater en oppervlaktewater voortdurend onder druk. Het doel van deze wijziging is om voldoende en schoon drinkwater te garanderen, tegen een goede prijs. 'Opkomende stoffen' zijn daarbij belangrijk: dit zijn stoffen waarvan de schadelijkheid nog onbekend is. Als zo'n stof wordt aangetroffen wordt onderzocht wat de risico's voor de volksgezondheid zijn en worden waar nodig maatregelen getroffen.

Door het vereenvoudigen van de administratieve stappen voor drinkwaterbedrijven kan beter en eerder worden ingespeeld op de vraag of een stof wel of geen risico vormt. Zo kunnen de drinkwaterbedrijven meer aandacht schenken aan de stoffen die een (mogelijk) risico vormen voor de volksgezondheid.

Drinkwaterbedrijven onderzoeken het water uitgebreid op opkomende stoffen en beoordelen die stoffen op hun schadelijkheid. Ze zijn alert op nieuwe vervuilingen. Het effect van de wijziging is dat er minder administratieve handelingen vereist zijn als uit onderzoek blijkt dat een opkomende stof geen risico vormt voor de volksgezondheid, zoals bijvoorbeeld de zoetstof sucralose. Door die tijdswinst kunnen drinkwaterbedrijven sterker focussen op de opkomende stoffen die een (mogelijk) risico vormen voor de volksgezondheid. Zo houden we ons drinkwater samen schoon en gezond.

De ingediende reacties

Op alle onderdelen van de voorgestelde herziening van de drinkwaterregeling en de toelichting kon worden gereageerd. Er zijn in totaal zeven reacties binnengekomen. Hiervan zijn er zes openbaar. De reacties zijn afkomstig van de Unie van Waterschappen, Vewin, de Provincie Noord-Brabant, Evides Waterbedrijf, NV Waterleiding Maatschappij Limburg (NV WML), Rijkswaterstaat (RWS) alsmede een overheidsorganisatie.

Het beknopte hoofdlijnenverslag maakt onderscheid tussen

- o reacties die betrekking hebben op de hoofdtekst;
- o reacties die betrekking hebben op de toelichting;
- o overige reacties.

Reacties die betrekking hebben op de hoofdtekst

Hoogte signaleringswaarden

De provincie Noord Brabant merkt op dat in de concept wijziging in het nieuwe artikel 16a wordt verwezen naar de in bijlage 5b opgenomen tabel met signaleringswaarden, en dat in het 'Protocol voor monitoring en toetsing drinkwaterbronnen KRW' als vastgesteld in Programmteam Water op 17 september 2015 ook een toetsing van de waterkwaliteit van

het oppervlaktewater ter plaatse van de waterwinlocatie is opgenomen. De provincie vraagt aandacht voor deze geconstateerde verschillen in de hoogte van de signaleringswaarden.

Reactie Ministerie

De provincie constateert terecht dat er een verschil is in de signaleringswaarde uit het Protocol Monitoring en Toetsing drinkwaterbronnen, en de signaleringsparameter in de drinkwaterregeling (tbv inname-beleid bij de drinkwaterbedrijven). Ze borgen beiden dat opkomende stoffen worden onderzocht en waar nodig aangepakt. Ze gelden echter voor verschillende doelgroepen (respectievelijk waterbeheerders en drinkwaterbedrijven) en hebben een andere specifieke functie. Daarom zijn de bijbehorende getallen ook verschillend.

De signaleringsparameter in de Drinkwaterregeling borgt dat er op korte termijn voldoende zicht is op en tijdige controle is over opkomende stoffen. Mede door middel van innamestops. Het geproduceerde drinkwater blijft zo schoon voor de volksgezondheid. De drinkwaterregeling geldt voor de drinkwaterbedrijven.

De signaleringswaarde in het Protocol Monitoring en Toetsing drinkwaterbronnen beoogt een langere termijn (3-jarige) monitoring en trendbewaking en richt zich vooral op de waterbeheerders onder de KRW en de Stroomgebiedbeheerplannen.

Normwaarde AOX parameter

Evides Waterbedrijf geeft aan dat in de drinkwaterregeling de AOX parameter verduidelijkt kan worden. Nu is het volgens de participant onduidelijk in welke situatie AOX gezondheidkundige betekenis heeft.

Reactie Ministerie

Dit wordt opgepakt bij de wijziging van het drinkwaterbesluit. Bij de signaleringsparameter AOX staat inderdaad geen waarde. Ten tijde van het opnemen van deze parameter was dit o.b.v. de constatering dat de AOX parameter (nog) niet direct gerelateerd kon worden aan gezondheidsaspecten. De grondslag voor het vermelden van de parameter is vooralsnog ethisch (voorzorg). Bij afwijkingen van de 'gangbare' waarden voor een bedrijf, moet nader onderzoek worden gedaan.

Tabellen 5a en 5b

Evides Waterbedrijf constateert dat in de noten 1 bij tabel 5a en 5b verschillende termen worden gebezigd voor hetzelfde begrip: kwaliteitseis en norm. Volgens Evides betreft het voor beide een norm uit het Waterleidingbesluit of, als alles in de Drinkwaterregeling een kwaliteitseis is, dan geldt die term. Ook geeft Evides m.b.t. tabel 5b mee dat de bijzin 'tenzij anders aangegeven' weggelaten kan worden.

Reactie Ministerie

De bijzin is n.a.v. deze reactie geschrapt. 'Kwaliteitseis' en 'norm' in de noot zijn verschillende begrippen, waar dan ook een andere term voor wordt gebruikt. Voor gewasbeschermingsmiddelen geldt een milieukwaliteitseis, zoals opgenomen in het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 (Bkmw).

Artikel 16 en 16a

Rijkswaterstaat merkt op dat in andere regelgeving, meestal in het eerste lid, wordt duidelijk gemaakt op welke *eigenaar* het artikel ziet. Dit ontbreekt zowel in artikel 16 als 16a, en het voorstel is dan ook om dit hier toe te voegen.

Reactie Ministerie

Dit advies is overgenomen.

Accreditatie

Een overheidsorganisatie merkt op dat artikel 9 voorschrijft voor dat een instelling geaccrediteerd moet zijn voor de ISO/IEC 17025 of een gelijkwaardige norm, en dat het niet duidelijk is of de laboratoria geaccrediteerd moeten worden voor deze verrichtingen. De organisatie is van mening dat indien het de bedoeling is dat de laboratoria specifiek geaccrediteerd zijn voor de in de regeling genoemde verrichtingen een overgangstermijn wenselijk zou zijn, aangezien ze nu niet in alle gevallen zijn geaccrediteerd.

Reactie Ministerie

Deze reactie betreft de drinkwaterregeling in algemene zin en niet deze specifieke wijziging. Daarom is afzonderlijk contact opgenomen met de participant om de vraag te beantwoorden.

Reacties die betrekking hebben op de toelichting

Rollen en verantwoordelijkheden

Vewin is van mening dat de rollen en verantwoordelijkheden van de betrokken partijen verder verduidelijkt moeten worden d.m.v. een toelichting in de regeling zelf of in een procedure waarnaar verwezen wordt. Dit werd ook door Rijkswaterstaat ingebracht als verbeterpunt.

Reactie Ministerie

In de toelichting van de wijziging is een alinea opgenomen om de rollen en verantwoordelijkheden verder te verduidelijken.

Ander stofonderzoek benutten

Rijkswaterstaat merkt op dat drinkwaterrichtwaarden die buiten het spoor van vergunningverlening of de signaleringsparameter worden afgeleid, ook benut dienen te worden indien de monitoring op innamepunten daar aanleiding toe geeft.

Reactie Ministerie

Wij zijn het hier helemaal mee eens en dit is standaard praktijk. Drinkwaterbedrijven maken gebruik van beschikbare onderzoeksresultaten en het RIVM benut alle beschikbare informatie, om de risico's van een stof op de volksgezondheid te bepalen. Zodra dit leidt tot de vaststelling van een norm in de Stuurgroep Normstelling plaatst het RIVM de norm en onderbouwing online (op de website Risico's van Stoffen). Drinkwaterbedrijven raadplegen deze website.

Milieukwaliteitseis

Vewin merkt op dat in de Nota van Toelichting duidelijk moet worden omschreven dat een vastgestelde milieukwaliteitseis in de Drinkwaterregeling tot gevolg heeft dat deze milieukwaliteitseis ook geldt voor oppervlaktewater waarvan drinkwater wordt gemaakt en als milieukwaliteitseis eveneens opgenomen wordt in het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water (Bkmw) 2009 respectievelijk Bijlage V.

Reactie Ministerie

Vewin's opmerking klopt en is bestaand beleid. Ter explicitering is dit verduidelijkt in de toelichting.

Invoering en onmiddellijke werking

Vewin en NV WML zouden graag zien dat in de tekst over de "invoering en onmiddellijke werking van de wijzigingsregeling" wordt opgenomen dat de nieuwe regelgeving ook direct van toepassing is voor de reeds verleende ontheffingen.

Reactie Ministerie

In de toelichting is een zin toegevoegd die verduidelijkt hoe wordt omgegaan met reeds verleende ontheffingen voor overschrijdingen van de signaleringsparameter voor overige antropogene stoffen. Deze worden, in de gevallen waar de stofconcentratie lager is dan de beleidsmatige norm, actief beëindigd door de ILT.

Eenduidige richtwaarde

NV WML zou graag zien dat in de toelichting wordt aangegeven dat een consequentie van de wijziging is dat, naast een vereenvoudiging van de procedure en de administratieve werklast, een eenduidige beleidsmatig afgeleide richtwaarde wordt afgeleid. Die geldt zowel voor de drinkwaterbedrijven als voor de waterbeheerder (bij de immissietoets), zodat de normstelling voor drinkwaterbedrijven en waterbeheer op één lijn komt.

Reactie Ministerie

Dit aspect is sterker benadrukt in de toelichting.

Overige reacties

Bronbescherming

De Unie van Waterschappen is van mening dat het beter is niet te veel te richten op individuele stoffen maar meer op effecten en effectmetingen, en dat het meer dient te gaan om bronbescherming. Als de bron qua ecologie/biodiversiteit goed is dan is het op systeem niveau meer robuust en daarmee is de bron beter beschermt tegen individuele stoffen (samenhang met KRW REACH et cetera).

Reactie Ministerie

De drinkwaterbedrijven werken reeds met effectmetingen ter signalering, naast het individueel signaleren van stoffen. Beide methodes vinden plaats binnen het Risico Gebaseerd Monitoren en vullen elkaar aan. Het aanpakken van de bron, en dus ook opkomende stoffen bij de bron, is het uitgangspunt van het Uitvoeringsprogramma Opkomende Stoffen. Onder de nieuwe alinea 'Rollen en verantwoordelijkheden' in de toelichting is verduidelijkt dat de bronaanpak prioriteit is om benedenstroomse acties bij drinkwaterbedrijven en andere betrokkenen te beperken.

Binnen de bronaanpak kan effectmonitoring ook meer worden toegepast bij rioolwaterzuiveringsinstallaties of afvalwaterzuiveringen van de industrie.

Afstemming van termen

Vewin stelt voor om uit oogpunt van communicatieve helderheid de termen 'signaleringsparameter' en 'signaleringswaarde' uit de Drinkwaterregeling resp. het Protocol Monitoring KRW op elkaar af te stemmen. Dit betreft alleen een taalkundige afstemming (1 term hanteren) en geen afstemming van de waarden zelf.

Reactie Ministerie

Taaltechnisch begrijpen we de inbreng over de twee termen 'signaleringsparameter' en 'signaleringswaarde'. We handhaven echter de twee verschillende termen, die ook elk

een eigen doelgroep en doel hebben, want dit is dienend aan het maximaal vermijden van risico's door verwarring of begripsvermenging over beide wettelijke instrumenten.

Stroomschema

NV WML merkt op dat uit de tekst niet automatisch een eenduidige vertaling naar het stroomschema volgt, en stelt voor dit op te lossen door

- o het schema integraal over te nemen, of
- o vast te leggen in een procedure en hiernaar te verwijzen, of
- o puntsgewijs de te doorlopen stappen concreet te benoemen en hiernaar te verwijzen in artikel 16a.

Reactie Ministerie

Er is een puntsgewijze toelichting opgenomen in de toelichting, onder het kopje 'Rollen en Verantwoordelijkheden'. Ook RWS maakte nog een aantal relatief kleinere opmerkingen over de rollen en verantwoordelijkheden. Deze zijn, voor zover van toepassing, verwerkt in de regeling.